

Rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 27.03.1962, sp. zn. 5 Co 88/62, ECLI:CZ:KSBR:1962:5.CO.88.1962.1

Číslo: 47/1962

Právní věta:

Dodal-li distribuční podnik jednotnému zemědělskému družstvu sklizeč cukrovky, který je určen jen pro písečné a písčitohlinité půdy, aniž jednotné zemědělské družstvo upozornil, že stroj se nehodí ke sklizni řepy v těžkých půdách, jde o neodstranitelnou vadou stroje, pro kterou nelze užívat podle povahy a účelu smlouvy (§ 225 obč. zák.), a jednotné zemědělské družstvo je oprávněno domáhat se zrušení kupní smlouvy podle § 237 obč. zák.

Soud: Krajský soud v Brně

Datum rozhodnutí: 27.03.1962

Spisová značka: 5 Co 88/62

Číslo rozhodnutí: 47

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Člen družstva, Jednotná zemědělská družstva, Smlouvy

Předpisy: 141/1950 Sb. § 225
§ 237

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresní soud v Kroměříži zamítl žalobu, kterou se žalovaný národní podnik dožadoval po žalovaném JZD zaplacení kupní ceny sklizeče cukrovky, když na základě jím provedeného dokazování dospěl k závěru, že šlo o tak podstatnou a neodstranitelnou vadu stroje, že žalované JZD bylo oprávněno kupní smlouvu zrušit.

Tento rozsudek napadl žalující podnik odvoláním, ve kterém soudu vytýkal, že rozhodoval na neúplném skutkovém základu, že také nesprávně zhodnotil výsledky provedeného dokazování a věc neposoudil správně ani po stránce právní. Uvedl, že zemědělské stroje jsou v největší míře závislé na půdních podmínkách, a že v daném případě sklizeč cukrovky byl určen do lehčích půd, s čímž zástupci žalovaného JZD byli seznámeni tím, že jim spolu se strojem byl vydán popis stroje a návod k obsluze. žalující podnik proto navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc vrácena soudu prvního stupně k doplnění řízení a novému rozhodnutí, nebo aby odvolací soud sám po doplnění řízení napadený rozsudek změnil v rozsudek žalobě vyhovující.

Žalované družstvo, které odpověď na odvolání nepodalo, při odvolacím ústním jednáním navrhlo potvrzení napadeného rozsudku a odsouzení žalobkyně k náhradě nákladů řízení odvolacího.

Rovněž krajský prokurátor navrhl potvrzení napadeného rozsudku, protože byl toho názoru, že žalobce jako distribuční podnik, který byl ve styku s kolektivem bez zkušeností s těmito stroji, byl povinen informovat zájemce o vlastnostech prodáváných strojů a o podmínkách, do kterých se tyto stroje hodí. Protože žalované družstvo kupovalo sklízeč cukrovky jen za tímto účelem a tento účel pro vady tohoto stroje byl zmařen, bylo žalované družstvo oprávněno zrušit kupní smlouvu. Protože šlo o vývojový typ sklízeče cukrovky, bylo tím spíše povinností žalujícího podniku upozornit zákazníky na nedostatky, které stroj má, a na podmínky, do kterých se hodí.

Krajský soud v Brně rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Odůvodnění:

Jádrem sporu je otázka, zda jde o takové vady věci, jaké má na mysli ust. § 225 obč. zák. a zda žalované družstvo bylo oprávněno z důvodů § 237 obč. zák., tj. tedy pro podstatné vady koupeného sklízeče cukrovky SCZ - 1 kupní smlouvu zrušit.

Sud prvního stupně na tuto otázku na základě jím zjištěných skutkových okolností odpověděl kladně.

Krajský soud doplnil řízení výsledkem svědků a provedl také důkaz prospektem „Sklízač cukrovky SCZ - 1“, obsahujícím popis a návod k obsluze tohoto stroje. Z výsledků tohoto dokazování zjistil, že než se žalované družstvo rozhodlo koupit uvedený stroj, informoval se účetní družstva, vyslechnutý jako svědek, na stroj u montérů žalujícího podniku, kteří přijeli opravit žalovanému JZD dopravník. Když tito stroj chválili a ujišťovali, že pracuje jedinečně, účetní o tomto rozhovoru s montéry informoval tehdejšího předsedu žalovaného družstva a ten mu dal příkaz, aby zatelefonoval vedoucímu žalujícího podniku, zda by podobný stroj nemohl žalující podnik žalovanému JZD dodat. Když vedoucí odpověděl, že podobný stroj má na skladě jen závod ve Vyškově a že by byl ochoten dodávku stroje zprostředkovat, zajel předseda žalovaného JZD do Kroměříže a tam ho vedoucí žalujícího podniku při rozhovoru upozornil, že stroj má malý výkon. Na to předseda žalovaného družstva spolu s traktoristou odjeli do Vyškova, kde jim stroj předal ve skladu závodu skladník. Po podepsání dodacího listu zapnuli stroj za traktor a odvezli jej. Na druhý nebo třetí den přijeli montéři žalujícího podniku uvést stroj do provozu a při tom, jak už zjistil soud prvního stupně, se ukázalo, že stroj ve středně těžké půdě pracuje tak špatně, že žalované družstvo jej muselo z provozu vyřadit a odtáhnout pod kolnu. Žalované družstvo pak hned písemně sdělilo žalobci, že stroj nemůže potřebovat a dává mu jej proto k dispozici.

Z tohoto zjištění v souvislosti s tím, co už zjistil soud prvního stupně, tedy vyplývá, že stroj podle povahy a účelu smlouvy nebylo možno upotřebit. Je nepochybné, že účelem kupní smlouvy bylo získat stroj, který by sklizeň cukrovky urychlil a zlevnil. Ukázalo se však, že k tomuto účelu stroje upotřebit nelze, protože řepu sklízela jen asi z 50 K námitce žalobce, že stroj byl vyroben přesně podle technické dokumentace a že tedy nešlo o takovou vadu stroje, jakou má na mysli ust. § 225 obč. zák., nýbrž o konstrukční (technickou) nedokonalost, stačí uvést, že z hlediska zákazníka (odběratele) je lhostejné, zda vada věci je v konstrukci či ve výrobku samém. Rozhodující je toliko, zda stroj lze upotřebit k účelu, ke kterému je kupován a k tomu účelu se v tomto případě dodaný stroj nehodil. Také okolnost, že podle prospektu sklízeč cukrovky CSZ - 1 je určen ke sklizni řepy - cukrovky v písčitých a písčitohlinitých půdách a nebude používán v půdách těžkých, je z hlediska § 225 a násl. obč. zák. nerozhodná, jestliže na tuto okolnost zástupci žalovaného družstva nebyli skladníkem nebo jiným pracovníkem žalobce výslovně upozorněni. Socialistický obchod má informovat, radit a získávat zákazníky pro technický pokrok. Posláním socialistického obchodu je tedy především sloužit svým zákazníkům. Pracovníci socialistického obchodu nesmějí se proto omezit jen na to, že ke

koupené věci přibalí prospekt či návod k obsluze kupované věci, jako tomu bylo v tomto případě, zejména když vidí, že mají před sebou nezkušeného zákazníka, který stroj kupuje, aby se - jako jednotné zemědělské družstvo - vybavilo vlastní mechanizací a aby tak v souladu se směrnicemi strany a vlády zajistil zvýšení produktivity práce ve svém družstvu.

Krajský soud je proto přesvědčen, že bylo povinností pracovníků žalujícího podniku, aby upozornil zástupce žalovaného družstva, že stroj je určen jen pro písčité a písčitohlinité půdy a že ke sklizni řepy v těžkých půdách se nehodí. Jestliže tak neučinili, pak právem žalované družstvo zrušilo kupní smlouvy, když zjistilo, že stroj pro sklizeň cukrovky nemůže upotřebit.

Žalující podnik svým postojem v tomto sporu špatně pomáhá mechanizaci zemědělství, když místo, aby stroj převzal zpět a prodal ho takovému zákazníkovi, který ho může upotřebit, trvá na kupní smlouvě a dožaduje se zaplacení celé kupní ceny přes to, že ví, že v žalovaném JZD stroj nemůže sloužit svému účelu, když jej ke sklizni řepy v jeho podmínkách nemůže vůbec upotřebit.

Protože tedy v souzené věci jde o faktickou a neodstranitelnou vadu stroje, pro kterou jej nelze upotřebit podle povahy a účelu smlouvy, právem soud prvního stupně žalobu k námitce žalovaného JZD, které se domáhalo zrušení kupní smlouvy, zamítl, když zjistil, že vada stroje byla žalobci oznámena včas (§ 236, § 237 odst. 1 obč. zák.).